

λυρικῆς χερσονήσου. Ὁ σκοπὸς τῆς πραγματείας εἶναι, ὡς ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε δηθέντων μαρτυρεῖται, νὰ δώσωμεν ἀμυδράν τινα εἰκόνα τοῦ προελληνικοῦ καὶ Πελασγικοῦ κόσμου ἐν τῇ Ἑλληνικῇ χερσονήσῳ ἀπὸ τε ἐθνολογικῆς ἀπόψεως καὶ ἀπὸ τῆς γενικωτέρως ἀπόψεως τοῦ προηγηθέντος ἐνταῦθα τοῦ Ἑλληνικοῦ ὡς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ Πελασγικοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ νῦν προχωροῦμεν εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς μεταβάσεως ἀπὸ τοῦ Πελασγικοῦ βίου εἰς τὸν Ἀχαιῶν καὶ Ἑλληνικόν.

Z'.

ΑΧΑΙΟΙ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

Ὡς ἐρρήθη ἤδη ἢ ἀπὸ τοῦ Πελασγικοῦ κόσμου, ὃν ἐκαλέσαμεν καὶ προϊστορικόν, εἰς τὸν Ἀχαιῶν καὶ Ἑλληνικόν κόσμον μετάβασις γενομένη ἡρέμα καὶ κατὰ μικρὸν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καθορισθῇ δι' ὠρισμένου χρόνου καὶ δι' ὠρισμένου ἱστορικοῦ γεγονότος, ὡς ἢ ἀπὸ τῆς Ἀχαικῆς περιόδου εἰς τὴν Ἑλληνικὴν. Διὰ τοῦτο τὴν μετάβασιν ταύτην μόνον ἐν γενικοῖς τισι διακριτικοῖς σημείοις δυνάμεθα τῶν δύο περιόδων νὰ ὑποδείξωμεν τὸ σπουδαιότατον δὲ τῶν διακριτικῶν σημείων εἶναι ἢ ἐν τῷ εὐρωπαϊκῷ Πελασγικῷ κόσμῳ φυλετικὴ καὶ πολιτικὴ ἐπικράτησις δύο Πελασγικῶν λαῶν, τῆς φυλῆς τῶν Ἀχαιῶν καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων.

α) Ἀχαιοί. Πόθεν ἢ ἀρχὴ τῆς φυλῆς ταύτης καὶ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς εἶναι σχεδὸν παντελῶς ἄγνωστον. Τὸ ὄνομα τῶν ἐν τοῖς προϊστορικοῖς χρόνοις ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ Ὑπαχαιῶν καλουμένων Κιλικῶν ἤμιστα συντελεῖ εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ ὀνόματος Ἀχαιός. Ἐν Ἀσίᾳ ἐν ταῖς πρὸς τὸν Εὐξείνιον ὑπωρείαις τοῦ Καυκάσου μνημονεῦται λαὸς ἐπὶ τῇ θαλάσῳ οἰκῶν καλούμενος Ἀχαιοί, λαβὼν τὸ ὄνομα κατὰ τινα παράδοσιν (Στράβ. ΙΑ, 495—6) ἀπὸ τῶν μετὰ τοῦ Ἰάσονος στρατευσάντων (ἐν τῇ Ἀργοναυτικῇ στρατείᾳ) πρὸς τὰ μέρη ἐκεῖνα Φύιωτῶν Ἀχαιῶν καὶ οἰκησάντων τὴν ἐν Καυκάσῳ Ἀχαιῶν. Κατ' ἄλλην παράδοσιν (Στράβ. Θ, 416) ἢ μετοίκησις αὕτη τῶν Ἀχαιῶν Ὀρχομένων εἰς Πόντον ἐγένετο μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τροίας ὑπὸ τὸν ἐκ τῆς Ἰλιάδος (Ἰλ. Ι. 82) καὶ ἐκ τοῦ Διακόσμου (Ἰλ. Β. 512) γνωστὸν υἱὸν τοῦ Ἄρεως Ἰάλμενον. Οἱ Ὀρχομένοι οἱ ἀποικοὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τροίας πλανηθέντες μετέβησαν εἰς Πόντον. Αἱ τοιαῦται ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς περιόδου τοῦ Ἑλληνισμοῦ προερχόμεναι παραδόσεις, ὡς καὶ ἐν τοῖς περὶ Ἀρμενίου τοῦ Θεσσαλοῦ καὶ Ἀρμενίων εἶπομεν, οὐδεμιᾶς ἔχονται ἀκριβεῖας ἀντικειμενικῆς. Τὸ μόνον ἐξ ἀντικειμένου ἀληθὲς ἐν τῇ παραδόσει ταύτῃ εἶναι ὅτι ἐν Καυκάσῳ ὑπῆρχέ τις λαὸς Ἀχαιῶν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καλουμένων, συχνῶς μνημονευσόμενων ὑπὸ τῶν συγγραφέων τῶν χρόνων τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τῶν Ἀχαιῶν τούτων τὸ ὄνομα, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἶπομεν, ἀναμνησκει τὸ ἐθνικὸν ὄνομα τῶν Ἀρμενίων, ὅπερ εἶναι Χαΐ μεταποιηθὲν ἴσως ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς Ἀχαιός. Οἱ Ἀρμένιοι μέχρι σήμερον καλοῦσιν ἑαυτοὺς Χαΐ καὶ τὴν Ἀρμενικὴν πατρίδα αὐτῶν καλοῦσι Χαΐαστάν=χώραν Χαΐ (1). Καὶ ἢ μὲν ὁμογένεια τῶν Ἀχαιῶν τοῦ Πόντου καὶ τοῦ Καυκάσου πρὸς τοὺς Χαΐ τῆς Ἀρμενίας εἶναι λίαν πιθανή, οὐχὶ ὁμως καὶ ἢ τῶν Χαΐ ἢ τῶν Καυκασίων Ἀχαιῶν πρὸς τοὺς Φθιώτας ἢ Ὀρχομένιους Ἀχαιοὺς, ὡς ἀξιοῖ ἢ Ἑλληνιστικὴ γραμματεία.

Ἀλλὰ καὶ ἢ γραμματικὴ καὶ ἐτυμολογικὴ ἐρμηνεία τοῦ ὀνόματος ἐκ τοῦ χαΐος

(1) Χαΐγκ (Haig) ὀνομάζουσιν οἱ Ἀρμένιοι τὸν γενάρχην αὐτῶν. Μοί φαίνεται ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο προῆλθεν ἐκ τοῦ ἐπιθέτου Hai-gan=Χαΐος ἤτοι Ἀρμένιος.

